

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Адель М.А. Марайта та ін. Обоснование программы физической реабилитации после артроскопической реконструкции ротаторной манжеты плеча. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2015. № 1. С.16 –21.
2. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Київ: Олімпійська література, 2000. 424 с.
3. Матвеев Р.П., Асланов В.А. Анализ результатов лечения первичного травматического вывиха плеча. *Травматология и ортопедия России*. 2011. №1. С. 96-100.
4. Сергієнко Р.О., Страфун С.С., Страфун О.С. Хірургічне лікування пошкоджень місця прикріплення сухожилка довгої голівки двоголового м'яза плеча. *Вісник ортопедії, травматології та протезування*. 2011. №3. С. 5-10.

УДК 378.147-057.875-054.6:616-053.2-07

*Олександра Круть
(Запоріжжя, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

Одним із відомих традиційних методів навчання студента медика є підготовка та написання навчальної академічної історії хвороби. У іноземних студентів виникають труднощі в її написанні, пов'язані з недостатнім знанням української мови, переходом на он-лайн навчання та великою кількістю іноземних студентів. Впроваджена нова форма написання історії хвороби.

Ключові слова: іноземні студенти, англомовне навчання, історія хвороби.

One of the well-known traditional methods of teaching a medical student is to prepare and write a medical case history. Foreign students studying in English have difficulty writing it due to insufficient knowledge of the Ukrainian language, the transition to online learning and a large number of foreign students. A new form of writing a medical history was introduced.

Key words: foreign students, English medium of instruction, case history.

Завдання медичної освіти в Україні – підготовка кваліфікованих спеціалістів із урахуванням міжнародних стандартів [2, с. 86]. Для цього необхідно використання новітніх підходів та технологій для викладання.

Важливим результатом вивчення дисципліни «Пропедевтика педіатрії» є вміння виділити провідний клінічний симптом або синдром шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження дитини, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм [3, с. 109]. Студент також має вміти інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень у дітей в нормі та при патології.

Одним із відомих традиційних методів навчання є підготовка та написання студентами навчальної академічної історії хвороби. Історія хвороби – це професійний щоденник, школа прояву думки майбутнього спеціаліста, формулювання результатів клінічного спостереження [5, с. 86]. Це один зі способів підготовки загалом лікаря, його грамотності й дисциплінованості, ініціативності. Крім того, історія хвороби як клінічний документ є основним юридичним документом.

Тому заповнення історії хвороби стає непростотою справою і вимагає не тільки ерудиції, знань, а й ретельного аналізу клінічної ситуації. Готуючи академічну історію хвороби, студент працює в умовах, максимально наближених до самостійної роботи, тому він має виконати клінічне обстеження пацієнта, зафіксувати виявлені симптоми, осмислити їх,

сформувавши план обстеження пацієнта, правильно сформулювавши попередній діагноз, оцінити результати додаткового обстеження.

На кафедрі пропедевтики дитячих хвороб навчаються студенти 3 курсу іноземні громадяни як українською, так і англійською мовами. Останніх переважна більшість, до 369 студентів у 2020/21 навчальному році.

У процесі навчання та оволодінням дисципліною «Пропедевтика педіатрії» у цієї групи іноземних студентів виникають труднощі, пов'язані з недостатнім знанням української мови, що вкрай необхідно для самостійного спілкування з пацієнтами та їх батьками. В таких випадках викладач стає перекладачем, що унеможливує самостійну роботу студента. У деяких батьків виникає небажання брати участь у консультації з іноземними студентами.

Недостатнє володіння студентами-іноземцями українською мовою є однією з найбільших перешкод, яка постає при роботі з пацієнтами в стаціонарі. Слабкий рівень знань української мови, малий лексичний запас є недостатнім для спілкування з дітьми та їх батьками. Це заважає самостійній роботі студента і не дозволяє їм засвоїти повною мірою методику збирання анамнезу. Ці фактори негативно впливають на якість тій важливої частини курсу пропедевтики, як написання історії хвороби, що традиційно виконують усі студенти.

На кафедрі виданий посібник з написання історії хвороби для англомовних студентів двома мовами для полегшення спілкування зі хворими, який охоплює усі розділи і має чіткі рекомендації щодо самостійної роботи студента. Але це не вирішує проблеми.

Окрім слабого рівня знань мови, другою проблемою стає велика кількість іноземних студентів на не великій клінічній базі, яка розміщується в поліклінічному відділенні та денним стаціонарі неврологічного профілю, де не має достатньої кількості пацієнтів зі різноманітними захворюваннями.

Додало труднощів до написання історії хвороби й перехід на он-лайн навчання у зв'язку з карантинном у минулому навчальному році.

Враховуючи ці труднощі й те, що написання історії хвороби є важливий компонент фахової підготовки лікаря та її можна розглядати як своєрідний підсумок в засвоєні знань відповідного курсу ми змінили формат цього заняття на написання історії по ситуаційному клінічному завданні, в якому детально описано скарги, анамнез захворювання, анамнез життя та повне об'єктивне обстеження хворого з результатами лабораторного обстеження. Студент повинен вибрати із цієї інформації тільки те, що свідчить про захворювання, виділити головні симптоми, оцінити результати додаткових досліджень та встановити попередній діагноз. Після цього захист історії хвороби проходив в усній формі, що давало змогу викладачу вказати на помилки та оцінити рівень засвоєння матеріалу студентом.

Впроваджена форма написання історії хвороби студентами іноземцями, які навчаються англійською мовою на 3 курсі в медичному університеті допомогла індивідуалізувати самостійну роботу з написання історії хвороби, тому що кожен студент отримав окреме завдання. Це також допомогло внести різноманітність у нозологічні одиниці, які були використані у завданнях. Ця форма написання історії хвороби більш теоретична, однак вона більше відповідає рівню знань та вмінь студента 3 курсу, який тільки почав вивчати клінічні дисципліни.

Таким чином, форма написання й захисту історії хвороби по ситуаційному клінічному завданні дає змогу студенту проявити свої знання з предмету, а викладачу – адекватно оцінити рівень знань студента.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Запорожан В. М., Кресюн В.Й., Чернецька О.В. Міжнародне науково-освітнє співтовариство як каталізатор реформування. *Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір*: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. Тернопіль, 2009. С. 26-29.

2. Медична освіта у світі та в Україні / І.Є. Булах, О.П. Волосовець, В.С.Москаленко та ін. Київ : Книга плюс, 2005. 384 с.

3. Нечитайло Ю. М., Буряк О. Г., Нечитайло Д. Ю. Досвід викладання іноземним студентам на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб. *Медична освіта*. 2012. №4. С.108-110.

4. Петрушанко Т.О., Бублій Т.Д. Проблеми та шляхи удосконалення викладання терапевтичної стоматології студентам з англomовною формою навчання. *Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: Всеукраїнська навчально-наукова конференція з міжнародною участю: матеріали конф.* Полтава, 2015. С. 185-187.

5. Сідаш Ю. В., Бублій Т.Д., Петрушанко Т.О. Проблеми написання академічної історії хвороби студентами англomовної форми навчання на кафедрі терапевтичної стоматології. *Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян : проблеми та перспективи* : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, Полтава, 22 листопада 2018 р. Полтава, 2018. С. 85–87.

Валентина Мішайлова
(Бердичів, Україна)

ВАРТОВІ ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Стаття розкриває основні підходи в організації навчального процесу при вивченні предмету «Громадське здоров'я і громадське медсестринство». Зосереджується увага на ролі громадської медсестри у збереженні здоров'я населення на дільниці. Вказуються заходи профілактики захворювань у людей різного віку. Пропонуються рекомендації щодо покращення ефективності навчального процесу.

Ключові слова: здоровий спосіб життя; заходи профілактики хвороб, здоров'я населення.

The article reveals the main approaches in the organization of the educational process in the study of the subject "Public Health and Public Nursing". The focus is on the role of the public nurse in maintaining the health of the population in the district. Disease prevention measures for people of all ages are indicated. Recommendations for improving the efficiency of the educational process are offered.

Keywords: healthy lifestyle; disease prevention measures; public health.

Кожна людина, чи це молода особа, чи це літній чоловік, бажають бути здоровими, прожити довге життя, наповнене щастям, щоденними успіхами і надією на краще майбутнє. Людині це властиво, це природне бажання, це правильне світосприймання. Людина виховується в сім'ї, родині, отримує вплив від суспільства в цілому. Прагнути здобути освіту, роботу, матеріальні блага – властиво кожному, хто цінує життя, хто надає перевагу доброзичливому спілкуванню, схвалює відкриті почуття. Евріпід, поет Стародавньої Греції, говорив, що в світі багато дивних див, та найдивніше з них – людина. Саме вона за допомогою активної діяльності може впливати на свій фізичний і моральний стан. Здорова, цілеспрямована людина може багато досягти, принести користь суспільству, бути прикладом підростаючому поколінню. Нажаль, не все може залежати від самої людини. Є ряд чинників, що впливають на загальний стан здоров'я і приносять йому шкоду: викликають ряд захворювань, призводять до каліцтва, змінюють відношення до оточуючих, пригнічують настрій, зароджують відчуття безвихідності. Особливо розгубленою людина відчуває себе під час хвороби. Таким чином є важливою в даній ситуації підтримка таких людей зі сторони членів сім'ї і кваліфікована допомога медичних працівників.

Біля 80% свого робочого часу громадська медсестра витрачає на організацію та проведення диспансерного обслуговування дітей різної вікової групи, проводить бесіди з